

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)

Psychologia rozwojowa człowieka

Tok studiów 2023/2024–2027/2028

Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:	Uczelnia Biznesu i Nauk Stosowanych Varsovia w Warszawie Filia w Rzeszowie
Nazwa kierunku studiów, poziom kształcenia:	Psychologia – jednolita studia magisterskie
Liczba punktów ECTS	6
Język przedmiotu- polski, angielski, inny	polski
Profil kształcenia:	PRAKTYCZNY
Nazwa specjalności:	-
Rodzaj modułu kształcenia: (wskazać właściwe)	Podstawowy / kierunkowy/ specjalnościowy /obowiązkowy/ fakultatywny / <u>praktyczny</u>
Rok / Semestr:	2/3
Osoba koordynująca przedmiot:	
Wymagania wstępne (wynikające z następstwa przedmiotów):	Wymagana jest wiedza na temat procesów psychicznych człowieka. Podstawowe umiejętności analizy zachowań człowieka w kontekście zmian związanych z wiekiem. Nabycie efektów kształcenia w ramach przedmiotów: Wprowadzenie do psychologii, Biomedyczne podstawy zachowań ludzkich, Psychologia procesów poznawczych.

II. FORMY ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH ORAZ WYMIAR GODZIN

	Wykład	Ćwiczenia/konwersatorium	Laboratorium	Warsztaty	Projekt	Seminarium	Konsultacje	Egzamin / zaliczenie	Suma godzin	Ogółem ECTS
Studia stacjonarne	30	40					6	4	80	6
Studia niestacjonarne	20	30					6	4	60	6

III. METODY REALIZACJI ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Formy zajęć	Metody dydaktyczne -właściwe podkreślić
Wykład/Ćwiczenia	<u>Wykład podający (z prezentacją multimedialną)</u> <u>Wykład problemowy</u> <u>Wykład konwersatoryjny</u> <u>Dyskusja dydaktyczna</u> Ćwiczenia praktyczne pod kierunkiem Ćwiczenia z wykorzystaniem narzędzi informatycznych <u>Metoda przypadków</u> Metoda sytuacyjna Metoda inscenizacji <u>Metoda projektów</u>

	Gry dydaktyczne (symulacyjne, decyzyjne, psychologiczne) Demonstracja/ pokaz Analiza źródeł Praca w grupie Debata Inne	
IV. PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ Z ODNIESIENIEM DO EFEKTÓW KIERUNKU		
Lp.	Opis przedmiotowych efektów uczenia się	Odniesienie do efektu kierunkowego symbol
Wiedza:		
P_W01	Student ma podstawową wiedzę na temat specyfiki rozwoju psychicznego i społecznego człowieka w cyklu życia, ze szczególnym uwzględnieniem okresu dzieciństwa i adolescencji.	K_W09
P_W02	Student rozumie znaczenie uwarunkowań biologicznych, psychologicznych i społecznych rozwoju jednostki dla realizacji procesów edukacyjnych na danym etapie życia człowieka.	K_W09
Umiejętności:		
P_U01	Student potrafi wykorzystać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii rozwoju człowieka do analizowania problemów psychospołecznych.	K_U08
P_U02	Student potrafi analizować prawidłowości rozwojowe charakterystyczne dla kolejnych etapów życia człowieka.	K_U05
P_U03	Student potrafi rozpoznawać i analizować czynniki ryzyka oraz czynniki stymulujące prawidłowy rozwój jednostki.	K_U05
Kompetencje społeczne:		
P_K01	Student ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności z zakresu psychologii rozwoju człowieka. Rozumie potrzebę ciągłego, zawodowego dokształcania się w zakresie psychologii rozwoju człowieka.	K_K03
V. TREŚCI KSZTAŁCENIA		
Lp.	Wykład:	Odniesienie do przedmiotowych efektów uczenia się
W1	Kształtowanie się naukowej psychologii rozwoju człowieka. Prekursorzy badań nad rozwojem. Historia podstawowych dylematów w rozważaniach nad rozwojem. Przedmiot, zadania i działy współczesnej psychologii rozwojowej.	P_W01 P_W02
W2	Natura rozwoju psychicznego. Pojmowanie rozwoju. Rodzaje zmian rozwojowych. Mikro i makroskopowe modele przebiegu zmian rozwojowych. Ogólny model zmian rozwojowych.	
W3	Zmienność ludzkiego zachowania. Rodzaje zmian rozwojowych – zmiany uniwersalne, wspólne, indywidualne.	
W4	Periodyzacja. Koncepcje periodyzacji biegu życia człowieka.	

W5	Koncepcje rozwoju dzieci i młodzieży. Klasyczne oraz współczesne koncepcje rozwoju dzieci i młodzieży.	
W6	Rozwój kognitywny. Poznawcze ujęcie rozwoju kognitywnego oraz moralnego wg Jana Piageta.	
W7	Koncepcja Lwa Wygotskiego i teoria R. Havighursta. Kulturowo-społeczna koncepcja Lwa Wygotskiego. Teoria zadań rozwojowych R. Havighursta.	
W8	Zygmunt Freud i Erick Erickson o rozwoju. Psychoanalityczne ujęcie rozwoju do okresu dojrzałości Sigmunda Freuda. Psychospołeczna koncepcja rozwoju Erika Eriksona.	
W9	Mechanizmy zmiany rozwojowej. Natura a kultura. Geny a środowisko. Ogólny model wyjaśniania zmian rozwojowych.	
W10	Teorie rozwoju psychicznego. Klasyfikacje teorii rozwoju psychicznego. Wybrane teorie i koncepcje rozwoju człowieka (psychoanalityczne, behawiorystyczne i uczenia się, poznawcze, etologiczne). Podejście: humanistyczne, socjologiczne, ekologiczne, kontekstualno-dialektyczne. Koncepcje rozwoju człowieka w polskiej literaturze psychologicznej.	
Lp.	Ćwiczenia	Odniesienie do przedmiotowych efektów uczenia się
T1	Okres prenatalny. Okres prenatalny początkiem życia psychicznego dziecka. Przejawy życia psychicznego dziecka w łonie matki. Stadia rozwoju. Wpływ teratogenów na rozwój i funkcjonowanie dziecka.	P_U01 P_U02 P_U03 P_K01
T2	Wczesne dzieciństwo. Rozwój fizyczny, motoryczny. Rozwój inteligencji sensoryczno-motorycznej, rozwój mowy i komunikacji. Emocjonalność u dzieci we wczesnym dzieciństwie, początki uspołecznienia, wzorce przywiązania.	
T3	Początki uspołecznienia i rozwoju emocjonalnego. Początki komunikacji z otoczeniem – rozwój komunikacji niejęzykowej i mowy. Początki zabaw konstrukcyjnych i symbolicznych u dzieci we wczesnej ontogenezie.	
T4	Okres przedszkolny. Cechy rozwoju poznawczego dziecka w okresie przedszkolnym. Myślenie i procesy poznawcze, kształtowanie się mowy. Rozwój społeczny, emocjonalny przedszkolaka.	
T5	Średnie dzieciństwo. Rozwój społeczny, emocjonalny, rozwój obrazu własnej osoby w średnim dzieciństwie. Moralność, rozumienie kłamstwa i sprawiedliwości u dziecka w średnim i późnym dzieciństwie.	
T6	Późne dzieciństwo. Kontrola procesów umysłowych i własnych działań warunkiem podjęcia nauki szkolnej. Zdolności ucznia w zakresie uwagi, uczenia, pamięci, kompetencji komunikacyjnej i językowej.	
T7	Kierowanie wyobrażeniami, kontrola emocji. Operacyjność myślenia. Wiedza o świecie i rozwój samowiedzy. Moralność.	
T8	Adolescencja. Psychiczne problemy okresu dorastania konsekwencją dojrzewania fizycznego. Zmiany zachodzące w okresie pubertacji. Dojrzewanie płciowe i rozwój kontaktów	

	heteroseksualnych.	
T9	Formalność myślenia podstawą kształtowania się światopoglądu młodzieży. Specyficzne potrzeby osób dorastających. Kształtowanie się poczucia tożsamości. Znaczenie marzeń, miłości i przyjaźni w życiu młodzieńczym.	
T10	Rola grupy rówieśniczej w rozwoju. Rozwój osobowości i poczucia własnej wartości. Heteronomia moralna.	
T11	Wkraczanie w dorosłość. Próg wejścia w dorosłość. Granice zamykające okres dorastania. Pojęcie dorosłości w rozumieniu badaczy i młodzieży.	
T12	Rozwój fizyczny emocjonalny i społeczny wczesnej dorosłości. Rozwój emocjonalny. Związki intymne. Małżeństwo i rodzina. Aktywność zawodowa.	
T13	Rozwój poznawczy we wczesnej dorosłości. Perspektywa psychometryczna. Perspektywa genetyczno-epistemologiczna.	
T14	Rozwój moralny. Poziomy perspektywy społecznomoralnej.	
T15	Osobowość młodego dorosłego, czyli o dojrzałości psychicznej. Zmiany w strukturze Ja. Zmiana i ciągłość w obrębie cech osobowości. Rozwój tożsamości.	
T16	Średnia dorosłość rozwój fizyczny. Funkcje czuciowe i psychomotoryczne. Ogólny stan zdrowia.	
T17	Średnia dorosłość rozwój poznawczy. Inteligencja psychometryczna. Prywatne teorie inteligencji. Myślenie postformalne. Wiedza ekspertywna.	
T18	Rozwój emocjonalny i społeczny w średniej dorosłości. Kryzys wieku średniego. Rozwój pracy zawodowej. Aktywność społeczna w rodzinie.	
T19	Rozwój osobowości w średniej dorosłości. Modele stabilności i modele wzrostu.	
T20	Wkraczanie w okres późnej dorosłości. Biologiczny wymiar starzenia się. Mechanizmy starzenia się.	
T21	Społeczny wymiar starzenia się. Style funkcjonowania ludzi starszych. Role społeczne w późnej dorosłości.	
T22	Starzenie się w wymiarze życia psychicznego. Zmiany dotyczące funkcji poznawczych. Starzenie się w wymiarze osobowości. Mądrość człowieka starego.	
T23	Jakość życia w późnej dorosłości. Kres życia. Wieloaspektowość jakości życia. Lęk przed śmiercią.	
VI. METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Forma zajęć, w ramach której weryfikowany jest EU	Metoda weryfikacji –WŁAŚCIWE WYBRAĆ <u>Egzamin pisemny</u> , egzamin ustny, kolokwium, <u>projekt, prezentacja</u> , referat, esej, inne	Kategoria weryfikowanych efektów uczenia się: wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne WŁAŚCIWE WYBRAĆ

Wykład	Egzamin pisemny	wiedza
Ćwiczenia	Projekt: opracowanie i przeprowadzenie wywiadu rozwojowego, kolokwium, udział w dyskusji na zajęciach	umiejętności, kompetencje społeczne

WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU wskazać właściwe

Zaliczenie ćwiczeń na podstawie pozytywnej oceny z egzaminu pisemnego, wykonanego projektu, kolokwium, a także aktywności merytorycznej studenta.

VII. KRYTERIA OCENY OSIĄGNIĘTYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Ocena kształtująca:

a) w zakresie wykładów:

- na podstawie odpowiedzi na pytania dotyczące materiału omówionego na poprzednich wykładach;

b) w zakresie ćwiczeń:

- na podstawie oceny bieżącego postępu realizacji zadań.

1. Określanie i wyjaśnianie studentom celów uczenia się i kryteriów osiągnięcia celów (określenie i wyjaśnienie studentom oczekiwań: nauczyciel wyjaśnia studentom, co będzie podlegało ocenie i tego od nich wymaga).

2. Organizowanie dyskusji, zadawanie pytań i zadań, uzyskując informację na temat procesu uczenia się studentów.

3. Udzielanie studentom informacji zwrotnej, która umożliwi im widoczny postęp w nauce i będzie zawierała odpowiedź na pytania: Co student zrobił dobrze? Co i jak student ma poprawić? Jak student ma się dalej uczyć, aby się rozwijać i robić postępy?

4. Umożliwianie studentom wzajemnego korzystania ze swojej wiedzy i umiejętności (poprzez pracę w grupach i parach, wzajemne nauczanie, ocenę koleżeńską).

5. Wspomaganie studentów, by stali się autorami procesu swojego uczenia się (rozwijanie u studentów wiary w swoje możliwości, motywacji do nauki i zaangażowania, odpowiedzialności za swój proces uczenia się).

Ocena podsumowująca:

Wykład: ocena wiedzy wykazanej na egzaminie pisemnym o charakterze problemowym.

Liczba punktów wymagana do zaliczenia (51% maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania).

Punktacja/oceny:

91%-100% - bdb.

81%-90% - db. plus

71%-80% - db.

61%-70% - dst. plus

51%-60% - dst.

50% – ndst.

Ćwiczenia:

Na ocenę podsumowującą składają się oceny cząstkowe zdobyte w trakcie ćwiczeń: ocena przygotowanego przez studenta projektu, ocena prezentacji projektu, ocena dyskusji w trakcie zajęć, ocena efektów indywidualnej i grupowej pracy studenta, stopnia przyswojenia wiedzy i opanowania umiejętności oraz osiągnięcia kompetencji zakładanych w przedmiotowych efektach uczenia się.

Ocena z ćwiczeń: zaliczony/niezaliczony

VIII. NAKŁAD PRACY STUDENTA – WYMIAR GODZIN I BILANS PUNKTÓW ECTS

Rodzaj aktywności ECTS	Obciążenie studenta	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.Udział w zajęciach dydaktycznych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studentów (wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, projekt, laboratoria, warsztaty, seminaria) – SUMA godzin – z punktu II	80	60
W tym		
1.1.Udział w zajęciach z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studentów	70	50
1.2.Egzaminy/zaliczenia - liczba godzin	4	4
1.3.Udział w konsultacjach - liczba godzin	6	6

2. Indywidualna praca własna studenta - liczba godzin – Projekt, esej, studium przypadku, zadanie praktyczne, samodzielne przygotowanie się do zajęć, egzaminów, zaliczeń	70	90
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (25h = 1 ECTS) SUMA godzin i ECTS	150h=6 ECTS	150h=6 ECTS
IX. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE		
Literatura podstawowa przedmiotu: Brzezińska, A. (red.) (2021). <i>Psychologiczne portrety człowieka. Praktyczna psychologia rozwojowa</i> . Gdańsk: GWP. Harwas-Napierała, B. i Trempała, J. (2014). <i>Psychologia rozwoju człowieka</i> . T. 2 (wyd. III). Warszawa: PWN. Oleś, P. (2011). <i>Psychologia człowieka dorosłego</i> . Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN. Schaffer, R. (2014). <i>Psychologia dziecka</i> . Warszawa: PWN. Trempała, J.(red.). (2020). <i>Psychologia rozwoju człowieka</i> . Podręcznik akademicki. Warszawa: PWN.		
Literatura uzupełniająca przedmiotu: Appelt, K., Brzezińska, A. I., & Ziółkowska, B. (2019). <i>Psychologia rozwoju człowieka</i> . Sopot: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne Bee, H. (2004). <i>Psychologia rozwoju człowieka</i> . Poznań: Zysk i Ska. Birch, A., Malim, T. (2001). <i>Psychologia rozwojowa w zarysie. Od niemowlęstwa do dorosłości</i> . Warszawa: PWN. Gałdowa A. (1995). <i>Powszechność i wyjątek. Rozwój osobowości człowieka dorosłego</i> . Kraków: Wydawnictwa Księgarni Akademickiej. Niemczyński, A. (2009). Wewnętrzna regulacja rozwoju człowieka dorosłego. W: M.Kielar-Turska (red.) <i>Studia nad rozwojem i wychowaniem</i> . (s.107-116), Wyd. UJ: Kraków. Kałużna-Wielobób, A. (2014a). Oleś P. (2000), <i>Psychologia przełomu połowy życia</i> . Lublin: Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Pedagogicznego Pietrasiniński J. (1990). <i>Rozwój człowieka dorosłego</i> . Warszawa: Wiedza Powszechna. Przetacznik-Gierowska, M. i Tyszkowa, M. (2007). <i>Psychologia rozwoju człowieka. Zagadnienia ogólne</i> . Warszawa: PWN. Przetacznik-Gierowska, M., Makiełło-Jarża, G. (1992). <i>Psychologia rozwojowa i wychowawcza wieku dziecięcego</i> . Warszawa: WSiP. Wadsworth, B. (2000). <i>Teoria Piageta. Poznawczy i emocjonalny rozwój dziecka</i> . Warszawa: WSiP. Vasta, R., Haith, M., Scott, M. (1995). <i>Psychologia dziecka</i> . Warszawa: PWN.		
Inne materiały dydaktyczne:		